

Πῆραν τ' ἀπόσκια πῆρανε πῆραν ὅχ τὴν αὐλή σου
κι ἀπόσκιασαν τὴν πόρτα σου, δὲ βλέπω τὸ κορμί σου

Γορτυν. 3) Τόπος σκιαζόμενος Ἡπ. (Ζαγόρ. Πρέβ.) Θεσσ. (Ζαγόρ. κ.ά.) Κύθηρ. Λευκ. Πάρ. Πελοπν. (Ἀρχαδ. Βυτίν. Γορτυν. Λακων. Κορινθ. Μάν. Μεσσ. Τρίκκ. Τρίτ. Φεν. κ.ά.) Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀράχ. Εὐρυταν.): Πάσανε τ' ἀπόσκιο καὶ κάθονται Μεσσ. Τρίτ. Θὰ βρῶ ἐν' ἀπόσκιο νὰ ξαπλώσω Λευκ. Πάμε 'ς τ' ἀπόσκιο νὰ καθίσουμε Λακων. Τὰ ζὰ εἶναι μέσ' 'ς τ' ἀπόσκια Μάν. Κάτσαμαν 'ς τ' ἀπόσκιο κι φάγαμαν Ζαγόρ. Καθίζει 'κειὰ 'ς τὸν ἀπόσκιο Κύθηρ. || Ἄσμη.

'Σ τ' ἀπόσκια τοῦ βασιλικοῦ, 'ς τὸν ἥσκιο τῆς βαλσάμωσ Ἀράχ.

Καὶ μιὰ λαφῖνα ταπεινὴ δὲν πάει μαζὶ μὲ τ' ἄλλα,
ὅλο τ' ἀπόσκια περπατεῖ, τ' ἀπόξερβα γυρεύει
κι ὅπ' εὖρη γάργαρο νερὸ θολώνει καὶ τὸ πίνει

πολλαχ. Συνών. ἀποσκιούρα. 4) Τόπος προφυλατ-
τόμενος ἀπὸ τὴν βροχὴν, τὸ ψῦχος καὶ τὸν ἄνεμον Κρήτ.
(Σητ. κ.ά.): Ἀλλάργο ἦτανε τ' ἀπόσκιο κι ὥσαμε νὰ πάω
'γράθηκα Σητ. β) Μεταφ. καταφύγιον Κρήτ. Συνών.
ἀποσκούμπι Β1. 5) Κακοποιὸν φάντασμα, διάβολος
Θεσσ.: Σὰν ἀπόσκιον.

ἀποσκιούρα ἡ, Πελοπν. (Γορτυν. Λάστ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπόσκιος, δι' ὃ ἰδ. ἀπόσκιος, καὶ τῆς
παραγωγικῆς καταλ. -ούρα.

Τόπος σκιερὸς μὴ ἡλιαζόμενος ἐνθ' ἄν.: Ἄσμη.

"Ἦλιε, γὰρ δὲ βαρεῖς κ' ἐδῶ 'ς αὐτὴν τὴν ἀποσκιούρα
νὰ λειώσουνε τὰ κρούσταλλα κ' οἱ πάγοι καὶ τὰ χιόνια;

Γορτυν. Συνών. ἀπόσκιος 3.

ἀποσκιούρι τό, Πελοπν. (Ἀνδρίτσ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπόσκιος, δι' ὃ ἰδ. ἀπόσκιος, καὶ τῆς
παραγωγικῆς καταλ. -ούρι.

Τόπος ὑπὲρνεμος. Συνών. ἀπάγκειασμα 1, ἀπάγ-
κειος 2.

ἀπόδκισμα τό, Πόντ. (Οἶν.) ἀπόδκισμαν Πόντ. (Κε-
ρασ. Οἶν.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποσκιζω.

Ἀπόσχισις. Συνών. ξέσκισμα, σκίσιμο.

ἀποδκισιᾶρις ὁ, Πόντ. (Κερασ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀποδκιστέας καὶ τῆς παραγωγικῆς
καταλ. -ᾶρις, δι' ἣν ἰδ. -ῖαρις.

Ὁ ταχέως ἀποσχιζὼν, φθείρων τὰ ἐνδύματά του, τὰ
ὑποδήματά του κττ. Συνών. ἀποδκιστέας.

ἀποδκιστέας ὁ, Πόντ. (Κερασ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποσκιζω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-τέας.

Ἀποδκισιᾶρις, ὁ ἰδ.

ἀποσκιώνω Ἡπ. Πελοπν. (Λακεδ.) ἀπουσκιώνω
Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. σκιά.

1) Εἶμαι, κάθημαι ὑπὸ σκιάν Πελοπν. (Λακεδ.) Στερελλ.
(Αἰτωλ.): Ἄσμη.

Μᾶς ξεριζώθη τὸ δέντρο | ποῦ 'χε τὸν ἥσκιο τὸν παχὺ
μὲ τοὺς μεγάλους κλώνους | καὶ ἀποσκιώνανε πολλοὶ
'ς τὸν ἥσκιο τοῦ ἀποκάτου

(μοιρολ.) Λακεδ.

'Ἰκεῖ κλαράκι δὲ βλουγάει γιὰ ν' ἀπουσκιώσ' ἡ κόρη,
βγάνει τοῦ γιλικάκι τῆς ἥσκιον νὰ φκειάσ' ἡ κόρη.

Αἰτωλ. 2) Γίνεται πανταχοῦ σκιά, σκιοφως καλύπτει
τὴν γῆν Ἡπ.: Ἀποσκιώσ' ὁ τόπος.

ἀποσκλαβιά ἡ, Ἡπ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποσκλαβώνω καὶ τῆς καταλ. -ιά.

Ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὴν σκλαβιάν, ἐλευθερία. Συνών.
ἀποσκλάβωμαν, ξεσκλάβωμα.

ἀποσκλάβωμαν τό, Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποσκλαβώνω.

Ἀποσκλαβιά, ὁ ἰδ.

ἀποσκλαβώνω Κύπρ. Πόντ. (Σάντ.) ποσκλαβώνω
Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. σκλαβώνω.

Ἀπαλλάσσω τινὰ ἀπὸ τὴν σκλαβιάν, ἐλευθερώνω
ἐνθ' ἄν.: Ἄσμη.

Ποιὸς εἶναι π' ἀναστέναξεν τῷ ἐστάχην τὸ καράβιν;

ἂν εἶναι ποὺ τοὺς δούλους μου, π-παράες νὰ τοὺς δώσω,
ἂν εἶναι ποὺ τοὺς σκλάβους μου, ἐν νὰ τοὺς ποσκλαβώσω

Κύπρ.

ἀπόσκνιφος ἐπίθ. ἀμάρτ. πόκνιφος Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπιθ. σκνιφός.

Ὀλίγος, σπάνιος: Φέτι τὰ κεράζια ἐν' πόκνιφα. Τὸ σιτά-
ριν ἐν' πόκνιφον. Τὰ φαγώσιμα 'ς τὸ παναῦριν ἦτον πολλὰ
πόκνιφα.

ἀπόσκολα ἐπίρρ. Θήρ. Πελοπν. (Λακων.) ἀπόσκολα
Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.) Μακεδ. (Καταφύγ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. σκόλη. Παρὰ Σομ.
ἀπόσχολα.

Ὑστερα ἀπὸ τοῖς σκόλες, μετὰ τὰς ἐορτάς, ἰδίᾳ
τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα. Συνών. ἀπόγγορτα,
ξέσκολα.

ἀποσκολάζω Θήρ. Πόντ. (Κερασ. Οἶν.) ἀποσκολῶ
Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀποσχολάζω.

Παύω νὰ ἐργάζωμαι πρὸς ἀνάπαυσιν ἢ δι' ἄλλον λόγον,
σκολάζω ἐνθ' ἄν.: Ἡποσκόλασαν οἱ μαθητὲς Θήρ. Ἀπο-
σκολάζω ἀσ' σὴν δουλείαν - ἀσ' σὸ σκολεῖον Οἶν. Συνών.
ἀποσκολεῖω 2.

ἀποσκόλασμα τό, Πόντ. (Οἶν.) ἀποσκόλασμαν Πόντ.
(Κερασ. Οἶν.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποσκολάζω.

Παῦσις ἀπὸ ἐργασίας.

ἀποσκολεῖω Κύπρ. ποσκολεῖω Κύπρ. Μέσ. ἀπο-
σκολίζουμαι Πελοπν. (Τρίκκ.) ποσκολίζουμαι Κύπρ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἀπασχολῶ.

1) Κάμνω τινὰ νὰ ἀπασχοληθῇ εἰς τι, ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν
βρεφῶν Κύπρ.: Ἀ δέ την, νὰ μὲν μοῦ ποσκολεῖ τὸ μωρόν!
(δηλ. ἀρνεῖται νὰ ἀπασχολήσῃ τὸ βρέφος). Τότες ἐσοῦ
'ποσκόλησ' τοὺς τῷ ἀπ-πήσε μέσ' 'ς τὴν μέσην τοῦ περ'βολκοῦ,
ἄρπαξε τὴν πατ-τίχαν τῷ ἔλα κοντά μας πάλε (πατ-τίχα=καρ-
πούζι. Ἐκ παραμυθ.) Καὶ μέσ. ἀπασχολοῦμαι εἰς τι, οἶονεῖ
παίζων ἢ χρονοτριβῶν Κύπρ.: Οὐλλὴ μέραν ποσκολεῖται
'ς τὰ μασκαράλίκια. Γιατί ἄρρησες νὰ ῥτῆς — Ἐπκιάσέν με
'ς τὸ λάφιν τῷ ἐποσκολίστηκα (λάφιν=ὀμιλία, φλυαρία).
'Ποσκολίστηκα τῷ ξάρκησεν ἡ δουλειά μου (ξάρκησεν=ἄρ-
γησε, ἔμεινε πίσω). Ἐποσκολήθην 'ς τὸ παιγνίδιν τῷ ἀλῆσμο-
νησεν τὸ φαεῖν. Ποσκολεῖται 'ς τὴν δουλειάν. 2) Μέσ. παύω
ἀσכולούμενος, σκολάζω, ἀναπαύομαι Πελοπν. (Τρίκκ.):
'Εμεῖς οἱ χωρεῖτες ποτε δὲν ἀποσκολίζομαστε. Συνών.
ἀποσκολάζω.

ἀποσκόλημα τό, ἀμάρτ. ποσκόλημα Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποσκολεῖω.

Ἡ ἐνέργεια ὥστε νὰ ἀπασχοληθῇ τις παίζων, ἀπασχό-

λησις, ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν βρεφῶν: 'Ποσκόλημα ποῦ τοῦ 'καμὲς τοῦ μωροῦ κακορρίζικη! Συνών. ἀποσκόλιο.

ἀποσκόλιο τό, ἀμάρτ. 'ποσκόλιον Κύπρ.

'Ἐκ τοῦ ρ. ἀποσκολειῶ.

'Αποσκόλημα, ὁ ἰδ.: Τούτ' ἢ πατερημὴ ἐν' τὸ 'ποσκόλιον μου (μὲ κάμνει νὰ ἀπασχολοῦμαι). 'Αφες τὸ 'ποσκόλιον καὶ πῆλινε 'ς τὴν δουλειάν σου.

ἀπόσκολο τό, Κύθν.

'Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. σκόλη.

'Ἡ ἐσπέρα τῆς ἐορτῆς ὅτε ἐπιτρέπεται ἐργασία.

ἀπόσκολος ἐπίθ. Λεξ. Δημητρ.

'Ἐκ τοῦ μεταγν. ἐπίθ. ἀπόσχολος.

'Ο περατώσας τὰς σπουδὰς του, πεπαιδευμένος, πολυμαθής.

ἀποσκολωπιάζω ἀμάρτ. ἀποσκολουπιάζω Α.Κρήτ.

'ποσκολουπιάζω Α.Κρήτ. ἀποσκολουπιάω Α.Κρήτ.

'Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. σκλώπα.

Κάθημαι συμμαζεμένος, ὡς σκλώπα, μελαγχολῶ, δυσθυμῶ ἐνθ' ἄν.: 'Εποσκολουπίμασε μὰ γοπανεᾶ, εἶδα τοῦ κάμετε; (μὰ γοπανεᾶ = ξαφνικά). 'Ποσκολουπιασμένη σὲ θωρῶ, εἶδα 'παθες; 'Αποσκολουπιασμένο θωρῶ τὸ κωπέλλι.

ἀποσκόνιδο τό, Θήρ.

'Ἐκ τοῦ ρ. ἀποσκονίζω καὶ τῆς καταλ. -ιδο < -ίδι. Σκύβαλον, ἀπόρριμα.

ἀποσκορακίζω Πελοπν. (Μάν.)

Τὸ μεταγν. ἀποσκορακίζω.

Στέλλω εἰς κόρακας, εἰς τὸν διάβολον: Θὰ ζ' ἀποσκορακίσουν.

ἀποσκότεινα ἐπίρρ. 'Αθῆν. Νάξ. κ.ά.

'Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπίρρ. σκοτεινά.

1) 'Ολως σκοτεινά, κατασκότεινα, ἰδίᾳ μεταφορ.: 'Ολα μοῦ φάνηκαν σκοτεινὰ καὶ ἀποσκότεινα μόλις πέθανε ὁ πατέρας μου 'Αθῆν. 'Αμα δὲν ἔχης λεφτά, ὅλα σοῦ φαίνονται μαῦρα καὶ ἀποσκότεινα αὐτόθι. 2) 'Οταν ἀρχίξῃ νὰ γίνεται σκότος, περὶ λύχνων ἀφὰς Νάξ.

ἀποσκοτεινιάζω 'Αθῆν. Κρήτ. κ.ά.

'Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. σκοτεινιάζω.

1) 'Απροσώπ. γίνεται σκότος, συσκοτίζει ἐνθ' ἄν.: Εἶχε ἀποσκοτεινιάσει πῆλιν, ὅταν ἤρθε 'Αθῆν. || 'Ἄσμ.

Καὶ σὰν ἀποσκοτείνιασε ἐγλάκοννα ὡς ἐδόρου

κ' ἐκείνη εἶχε κουζουλοὺς κ' ἐβλέπανε τοοὶ πόρους

Κρήτ. β) Γίνομαι σκοτεινός, στεροῦμαι φωτὸς ὅλως 'Αθῆν.: 'Ἦταν σκοτεινὸ τὸ δωμάτιο, σὰν ἐκλείσαν τὸ παράθυρο, ἀποσκοτείνιασε 'Αθῆν. 2) 'Επὶ τῶν ὀφθαλμῶν, πάσχω ἀδυναμίαν τῆς ὁράσεως, δὲν βλέπω καλῶς 'Αθῆν.: Γέρασα καὶ ἀποσκοτείνιασε τὸ φῶς μου.

ἀποσκότι τό, ἀμάρτ. ἀπουσκότ' Σαμοθρ. 'ποσκότιν Κύπρ. 'πισκότ' 'Ιμβρ.

'Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. σκότος.

Βαθὺ σκότος ἐνθ' ἄν.: 'Ἐνι ἀπουσκότ' κὶ δὲ διαφουνῶ μ'κὰ δ' μύτη μ' (καὶ δὲν διακρίνω οὔτε κἄν τὴ μύτη μου) Σαμοθρ.

ἀπόσκοτο τό, Ζάκ. Κεφαλλ.

'Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. σκότος.

Μέρος σκοτεινόν, ὅπου τις δὲν διακρίνεται: 'Αφοῦ τὸν ἐχτυπήσανε ὁγὸ μαχαιρεῖς, τὸν ἐπῆνε σὲ ἀπόσκοτο κ' ἐκεῖ τὸν ἀποκάμανε Κεφαλλ.

ἀποσκοτώνω σύννηθ.

'Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. σκοτώνω.

Φονεύω, φέρω εἰς πέρας τὸν φόνον: Τὸ λάβωσεν τὸ θεοῖό, ἀλλὰ δὲν τ' ἀποσκότωσε. 'Εποσκότωσεν το πλῆλιν τὸ παιδί σου καθὼς τὸ χτυπᾷς σύννηθ. 'Εκεῖνος τοῦ 'παιξε μὲ μαχαιρεῖα κ' ἐγὼ τὸν ἀποσκότωσα Κρήτ. || 'Ἄσμ.

Τὰ μάθια σου μοῦ παίζοντε ὁγὸ βάλες μὲ τὸ τέλι,

μὰ δὲ μὲ 'ποσκοτώνουνε, γιὰτ' ὁ Θεὸς τὸ θέλει

Κρήτ.

ἀποσκουντῶ ἀμάρτ. ἀποσκουντῶ Πελοπν. (Λακων.)

ἀποσκουντῶ Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.) ἀπηκουντάω Κέρκ.

'Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. σκουντῶ.

1) Προσκορούω, σκοντάφτω Πελοπν. (Λακων.): Τὸ νερὸ ἀποσκουντᾶ ἐκείδᾳ. 2) Παραγκωνίζω, παραμελῶ Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.): 'Ἡ παραμάννα μ' ἀποσκουντᾶ με καὶ ἀφωρισμένισα 'ξάι 'κὶ τερεῖ με (καθόλου δὲν μὲ κοιτάζει) Χαλδ.

3) 'Ωθῶ ἐλαφρῶς, ἐγγίζω εἰς τι Κέρκ.: 'Ἄσμ.

'Εκεῖ ποῦ χώσανε τὸ νερὸ ἐβγῆκε καλαμεῶνας,

ἐκεῖ ποῦ χώσανε τὴ νεᾶ ἐβγῆκε κυπαρίσσι,

ἀπηκουντάει ὁ κυπαρισσὸς φιλεῖ τὸν καλαμεῶνα,

ἀπηκουντάει ὁ κάλαμος φιλεῖ τὸ κυπαρίσσι.

ἀπόσκουπα τά, ἀμάρτ. ἀπόδουπα Τσακων.

'Ἐκ τοῦ ρ. ἀποσκουπίζω.

'Αποσχύβαλα, ἀποκαθαρίδια.

ἀποσκούπιδο τό, ἀμάρτ. 'ποσκούπιδο Κύπρ.

'Ἐκ τοῦ ρ. ἀποσκουπίζω καὶ τῆς καταλ. -ιδο < -ίδι.

Πληθ., τὰ διὰ τοῦ σαρώθρου ἀπορριπτόμενα. Συνών. ἀποφροκαλίδι, σκουπίδι.

ἀποσκουπίζω κοιν.

'Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. σκουπίζω.

Τελειώνω τὸ σκούπισμα, παύω νὰ σκουπίζω: Περιμένω ν' ἀποσκουπίσης καὶ νὰ σοῦ πῶ κοιν. Δὲν ἀποσκουπίσεις ἀκόμης νὰ 'ρῇς νὰ μ' αἰδάρῃς ἐπαέ; (... νὰ μὲ βοηθήσης) Κρήτ.

ἀπόσκουρο τό, ἀμάρτ. ἀπόσγουρο Πελοπν. (Μάν.)

'Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. σκουριά.

'Ἡ σκουρία ἢ ἀπὸ τῆς καμίνου τῶν σιδηρουργῶν.

ἀποσκουτεύω ἀμάρτ. ἀποσκουτεύω Κύθηρ. 'ποσκουτεύω Μέγαρ.

'Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἀμαρτ. ρ. σκουτεύω, ὁ ἐκ τοῦ Λατίν. *scutum*. Πβ. ἀποσκουτῶνω.

1) Καταφεύγω που εἴτε πρὸς διανυκτέρευσιν εἴτε πρὸς ἀνάπαυσιν, καταλύω Κύθηρ.: Ποῦ ἀποσκουδέψης; 2) Καταφεύγω ὑπὸ σκέπην, ἐξασφαλίζομαι Μέγαρ.: Τδοῖτα νὰ χτίσης 'να μαυροσπιτάται νὰ 'ποσκουτέψης.

ἀποσκουτώνω Κέρκ. ('Αργυραῖδ.)

'Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἀμαρτ. ρ. σκουτῶνω, ὁ ἐκ τοῦ Λατίν. *scutum*.

Στεγάζομαι ὑπὸ δένδρον κατὰ τὴν διάρκειαν βροχῆς: Πάμε ν' ἀποσκουτώσουμε λίγο ἀποκάτου ἀπὸ τὴν ἐλαιὰ ὅσο νὰ περάσῃ ἡ ψιχάλα. Συνών. σκουταρώνω.

ἀποσκούφιου ἐπίρρ. ἀμάρτ. 'ποσκούφιου Κῶς

'Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. σκούφια.

Προθύμως, ἐτοιμῶς πρὸς τι: 'Πάνω ποῦ στρώνετο τραπέζι νὰ καὶ ὁ φίλος μας 'ποσκούφιου (δηλ. ἐτοιμος νὰ μετάσχη τοῦ γεύματος). Πβ. φρ. πετάω τὴ σκούφια μου (εἶμαι ἐτοιμος πρὸς τι).

ἀποσκούφωτος ἐπίθ. ἀμάρτ. 'ποσκούφωτος Κύπρ.

'Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπίθ. *σκουφωτός < σκουφῶνω.

